

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie pomocy udzielonej ludności dotkniętej zeszłorocznym nieurodzajem z wyznaczonego na ten cel przez Wysoki Sejm kredytu z funduszu krajowego w kwocie 100 000 zł.

Wysoki Sejmie!

Z powodu zeszłorocznej klęski nieurodzaju, jaka dotknęła ludność kraju naszego w ogóle, a w szczególności zachodniej części tegoż, wyznaczył Wys. Sejm uchwałą z 29. marca 1892 (L. 1.762 S.) Wydziałowi krajowemu kredyt z funduszu krajowego w kwocie 100.000 zł. celem przyjscia w pomoc ludności potrzebującej, upoważniając go do użycia tej kwoty przeważnie na bezprocentowe pożyczki na zasiewy, a wyjątkowo na zapomogi bezzwrotne albo na dostarczenie zarobku.

Gdy Wys. Sejm przy powzięciu powyższej uchwały odniósł się także do c. k. Rządu o pomoc z funduszy państwowych i tenże Rząd wedle oznajmienia J. E. JW. P. Namiestnika z funduszu 360.000 zł., przyzwolonego ustawą państwową z 29. lutego 1892 na bezzwrotną zapomogę dla krajów koronnych, dla Galicyi wyznaczył 50.000 zł.; — przeto postanowił Wydział krajowy po poprzednim porozumieniu z c. k. Prezydyum Namiestnictwa co do rozdzielenia ze strony tegoż kwoty powyższej, udzielać ze swej strony pożyczek w ogóle tylko Wydziałom powiatowym na żądanie tychże i do ich dyspozycji, gminom zaś lub poszczególnym petentom tylko pod gwarancją powiatów — ograniczając tym sposobem pomoc ratunkową na akcyę miejscową, bądźto Reprezentacyi powiatowej, bądź osobnych z ramienia tejże ustanowionych komitetów.

W tym duchu wydał Wydział krajowy okólnik z 31. marca 1892, L. 15.721 do najbardziej klęską dotkniętych powiatów wzywając Wydziały powiatowe do przedłożenia ściśle określonych żądań co do pożyczki bezprocentowej dla każdego z nich stosownie do rzeczywistej potrzeby poszczególnych gmin, mając przytem na względzie, które gminy z robót publicznych w powiecie czyto ze strony Wydziału powiatowego zamierzonych, czy też ze strony Wydziału krajowego lub c. k. Rządu zarządzonych, bezpośredniej pomocy doznają, a które ze sposobności zarobku przy tych robotach niemniej lub wcale korzystać nie będą mogły.

Dla tem ściślejszego zaś ocenienia istotnej potrzeby poszczególnych gmin, jakoteż nagłości przyjscia im w pomoc, przesłał Wydział krajowy dotyczącym Wydziałom powiatowym

wszystkie tak do Wydziału krajowego i do Wys. Sejmu bezpośrednio wniesione, jakoteż przez Wydziały powiatowe przedłożone odnośne petycje pojedynczych gmin.

Wniesione przez Wydziały powiatowe żądania pożyczek i zapomóg przewyższały o wiele wyznaczoną do dyspozycji Wydziału krajowego sumę 100.000 zł., dla tego też Wydział krajowy przy udzielaniu tychże kierował się wiadomościami zasiągniętymi od Komitetu centralnego Towarzystwa rolniczego w Krakowie co do rozmiarów klęski w powiatach zachodnich i porozumiewał się z c. k. Prezydyum Namiestnictwa, które takichże wiadomości zażądało od c. k. Starostw, a uwzględniając pomoc udzieloną powiatom przez c. k. Prezydyum Namiestnictwa w zapomogach bezzwrotnych z funduszu państwowego, rozdzielił wyznaczoną przez Wys. Sejm kwotę 100.000 zł. w sposób następujący:

Z kwoty 100.000 zł., wyznaczonej z funduszu krajowego na pożyczki i zapomogi otrzymał:

Wydział powiatowy	tytułem	
	bezzwrotej zapomogi	bezzwrotej pożyczki
	z ł o t y c h	
Biała . . .	7.000	3.000
Bochnia . . .		5.000
Bohorodeczany . . .	500	
Brzesko . . .	500	3.500
Chrzanów . . .	1.000	4.000
Czortków . . .		1.000
Dąbrowa . . .		2.500
Gorlice . . .	500	3 000
Grybów . . .		3.000
Jaworów . . .	500	
Kolbuszowa . . .	500	4.000
Kraków . . .	1.000	3.000
Limanowa . . .		3.500
Mielec . . .	500	3.000
Myślenice . . .	2000.	4.000
Nadwórna . . .	500	
Nisko . . .		3.000
Nowy Sącz . . .		3.500
Nowy Targ . . .	500	3.500
Pilzno . . .		3 000
Ropczyce . . .		3.500
Rzeszów . . .	500	2.500
Sambor . . .	500	
Staremiasto . . .	500	
Tarnobrzeg . . .	1.000	2.000
Tarnów . . .		4.500
Wadowice . . .	2.000	3.500
Wieliczka . . .	1.000	5.000
Żywiec . . .		3.000
	20.500	79.500
	100.000	

Repartycja powyższa uległa następnie zmianie o tyle, iż gdy Rada powiatowa Limanowska żądanej pierwotnie przez tamtejszy Wydział powiatowy i udzielonej temuż pożyczki w kwocie 3.500 zł, jako takiej nie przyjęła, lecz udzielenia kwoty tej dla ludności powiatu jako zapomogi bezzwrotnej się domagała, Wydział krajowy pozostawił temuż powiatowi z kwoty powyższej tylko 1.500 zł. tytułem zapomogi bezzwrotnej i zażądał zwrotu reszty w kwocie 2.000 zł.

Kwoty tej użył Wydział krajowy na bezzwrotne zapomogi dla tych gmin, które po szlorocznym nieurodzaju w roku bieżącym nową klęską gradobicia dotknięte pomocy doraźnej od Wydziału krajowego zażądały.

Zapomóg takich udzielono na ręce Wydziałów powiatowych do rozdziału wedle tychże uznania między poszkodowanych, w dotyczących gminach, bacząc na to, iżby zapomoga dostała się tylko najbardziej tego potrzebującym członkom gmin.

Mianowicie asygnowano:

Wydziałowi powiatowemu Bochnia dla gmin Borek i Zatoka	100 zł.
„ Buczków	200 „
„ Dąbrowka	200 „
Wydziałowi powiatowemu Brzesko	
dla gmin Biskupice radłowskie	200 „
Borzęcin	100 „
Radłów	500 „
Wydziałowi powiatowemu Dąbrowa	
dla gmin Konary i Nieciecza	100 „
Wydziałowi powiatowemu Jarosław	
dla gmin Mołodycz i Zaradawa część I. . . .	100 „
Wydziałowi powiatowemu Kolbuszowa	
dla gmin potrzebujących najbardziej doraźnej pomocy	300 „
Wydziałowi powiatowemu Tarnów	
dla gminy Głów	200 „
Razem powyższe	2.000 zł.

O powyższem rozdzieleniu całej sumy 100.000 zł. uwiadomił Wydział krajowy c. k. Prezydium Namiestnictwa, które również oznajmiło Wydziałowi krajowemu, iż z zapomogi rządowej w kwocie 50.000 udzieliło powiatom:

Biała	1.000 zł	Myślenice	5.000 zł.
Bochnia	2.000 „	Nisko	5.000 „
Brzesko	2.000 „	Nowy Sącz	1.900 „
Chrzanów	500 „	Sambor	1 000 „
Dąbrowa	5.500 „	Skalat	300 „
Gorlice	1.000 „	Staremiasto	1.000 „
Grybów	1.000 „	Tarnobrzeg	500 „
Jaworów	800 „	Wadowice	3.000 „
Kolbuszowa	2.000 „	Wieliczka	6.000 „
Kraków	3.000 „	Żółkiew	1.000 „
Mościska	3.000 „	Żywiec	2.000 „

Co się tyczy wykazanych wyżej poszczególnym powiatom z terminem spłaty w 3 latach poczynszy od 1. października 1893 udzielonych pożyczek wynoszących po wyłączeniu powiatu Limanowskiego ogółem 76.000 zł. zażądał Wydział krajowy od dotyczących Wydziałów powiatowych odnośnych skryptów dłużnych i według tychże wstawił przypadające do zwrotu w roku 1893 raty tych pożyczek do preliminarza budżetu krajowego na rok 1893.

Co do udzielonych powiatom zapomóg bezzwrotnych, wynoszących wskutek zmiany spowodowanej nieprzyjęciem przez Radę powiatową Limanowską pożyczki w ogóle 24.000 zł. dodajemy, iż udzielona wyjątkowo Wydziałowi powiatowemu w Białej znaczniejsza zapomoga w kwocie 7.000 zł., udzielona została wskutek polecenia Wys. Sejmu temuż powiatowi tytułem zasiłku krajowego na budowę kanału między Macochą a Sołą tak dla przysporzenia zarobku dotkniętej klęską ludności, jakoteż na cele melioracyi.

Wykonana wskutek uchwały Wys. Sejmu z 29. marca 1892 akcyja ratunkowa celem niesienia pomocy ludności dotkniętej nieurodzajem w r. 1891 nie ograniczała się tylko na użyciu wyznaczonego w tym celu kredytu w kwocie 100.000 zł. w sposób powyższy, lecz Wydział krajowy w znacznej części przyszedł ludności tej w pomoc także dostarczeniem jej sposobności zarobku przy robotach drogowych i melioracyj, zarządzonych w porozumieniu z c. k. Rządem krajowym w różnych częściach kraju.

Przedkładając Wys. Sejmowi niniejsze sprawozdanie z wykonania uchwały Wys. Sejmu z 29. marca 1892 Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy sprawozdanie to przyjąć do wiadomości.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wiel. Ks. Krakowskiem.

Lwów dnia 16. września 1892.

Marszałek krajowy :

Sanguszko m. p.

Sprawozdawca :

Romanowicz m. p.

Członek Wydziału krajowego.